

ת"פ 67508/11/16 - מדינת ישראל נגד גיא ספירשטיין

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 67508-11-16

01 ינואר 2019

לפני:

כב' השופט יצחק לובוצקי - שופט בכיר

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אסף תומר.

-

הנאשם:

גיא ספירשטיין
ע"י ב"כ עו"ד דוד סלטון.

החלטה

בהתאם להכרעת הדין מיום 13.12.18, הורשע מר גיא ספירשטיין (להלן: "**הנאשם**"), בעבירה של עיסוק כקבלן שירות מבלי שקיבל לכך רישיון מאת השר, עבירה לפי סעיפים 2(א)-ו-10א יחד עם סעיף 20(ב) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 ואי ניהול פנקס בדבר שעות עבודה ומנוחה, עבירה לפי סעיפים 25 ו-26(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951.

הנאשם מבקש מבית הדין להפנותו לקבלת תסקיר שירות המבחן, שיתייחס בין היתר לשאלת ביטול הרשעתו, וזאת בטרם ישמעו הטיעונים לעונש. הנאשם טוען, כי צפוי להיגרם לו נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתו, בדמות חסימת האפשרות להסדרת הרישיון לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996, שכן תנאי לקבלת רישיון הוא ללא עבר פלילי. לטענתו, כל השכלתו הינה בתחום מתן שירותי אחזקה, תחזוקה וניהול, כך שאם תיוותר ההרשעה על כנה, מדובר בפגיעה חמורה בפרנסתו של הנאשם. הנאשם מציין, כי לא הכחיש העסקתם של העובדים ולא עלתה כל טענה בדבר פגיעה בזכויותיהם. זאת ועוד, גם מצבו הבריאותי של הנאשם מצדיק כי עניינו יבחן על ידי שירות המבחן.

המאשימה טוענת, כי דין הבקשה להידחות. לטענתה, אין המקרה דנן מצוי במסגרת המקרים הנדירים המצדיקים ביטול הרשעה. ביטול הרשעת הנאשם בנסיבות המקרה אינה עומדת בתנאים שנקבעו לכך בפסיקה. המדובר בעבירות בעלות אופי כלכלי, אותן עבר הנאשם, עבירות אלה מחייבות ככלל הרשעה וענישה מוחשית בעלת אופי כלכלי. ענישה ללא

הרשעה, מעקרת את האפשרות להשיג תכליות אלה. זאת ועוד, הימנעות מהרשעת הנאשם תפגע במישרין בשיקולי הענישה, בכלל זה שיקולי ההלימה ושיקולי ההרתעה. למעלה מכך, שיקולי הענישה והחובה לשמור על עקרון השוויון, מחייבים את הרשעת הנאשם. אין בנימוקי הנאשם כדי לבסס חשש ממשי לפיו הרשעתו תוביל לפגיעה חמורה בו, שאינה מידתית ואינה תואמת את חומרת העבירה. לעניין מצבו הבריאותי של הנאשם נטען כי מדובר בשיקול שעל בית הדין לשקול לקולא בכל הקשור לעונש שיטל, אך אינו רלוונטי לעצם ההרשעה.

דין והכרעה:

הסמכות לביטול הרשעתו של מי שהורשע בביצוע עבירה קבועה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, היא כדלקמן:

"192א. הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור."

כמו כן, קובע סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, לאמור:

"71א. (ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לעניין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן."

יחד עם זאת, נקבע בפסיקה כי דרך המלך בדין הפלילי שמי שנמצא אשם בביצוע העבירה שיוחסה לו יורשע, וייגזר עליו עונש (ע"פ 9262/03 פלוני- מדינת ישראל, פ"ד נח (4), 869 (2004)).

הסמכות לבטל הרשעה תופעל במשורה, במקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת, [ע"פ (ארצי) 33098-09-12 א.פ.י. שירותי כוח אדם בענף הבניין (2005) בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (11.8.14)]:

"ההרשעה היא השתלשלות טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. ההרשעה מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי כנגד נאשם, משלימה את שלביו השונים ואף מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים. ההרשעה מוסיפה לעבירה הקבועה עלי חוק, את המשמעות הנורמטיבית הנדרשת כדי לקעקע מעשה מסוים כפסול ורע מוסרית בעיני החברה כולה, ומייצרת הרתעה מפני ביצוע עבירות דומות" (ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין, [פורסם בנבו] מיום 4.9.2007, בפסקה 76 וההפניות שם, להלן: פרשת קליין; ע"פ 6291-05-10 א. כפיר אחזקות בע"מ - מדינת ישראל- משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, מיום 31.1.2012 בפסקה 28, להלן: פרשת כפיר).

ישנם מצבים חריגים לכלל, המצדיקים הימנעות מהרשעה פלילית: "המשפט מניח כי רקמת החיים האנושיים, בהשתקפותה בהליך הפלילי, מולידה מצבים קיצוניים שאינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים ומיוחדים, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה, נתון בידי בית המשפט הכוח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין" (פרשת קליין, שם וכן ראו ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל, מיום 31.12.2007 בפסקה 9 לחוות דעתה של השופטת פרוקצ'יה, להלן: פרשת לאופר).

בעניין חדוות הורים (ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים (8.2.14)) דן בית הדין בסוגיה וציין כי:

"הסמכות לבטל הרשעה מופעלת על ידי בתי המשפט במשורה, תוך שמירת

נקודת המוצא כי אדם אשר הוכחה אשמתו בהליך פלילי - יש להרשיעו בדין. ההרשעה מהווה פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית ומסייעת למיצוי ההליך הפלילי ותכליותיו. יישום נקודה המוצא מאפשר הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני. בנוסף, הקפדה על עצם ההרשעה נדרשת לצורך העברת המסר ההרתעתי הרצוי..."

בעניין כתב [ע"פ 2083/96 תמר כתב - מדינת ישראל, נב(3) 337 (1997)] נקבע כי:

"... אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיבידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

לאחרונה חזר בית הדין הארצי על הכללים האמורים והבהיר לעניין ביטול הרשעה, כך [ע"פ (ארצי) 33112-09-15 מדינת ישראל - מרסי זלקינד (5.7.17) (להלן - עניין זלקינד)] (ההדגשות אינן במקור):

"לא למותר הוא להזכיר, כי העבירות לפי חוק עובדים זרים, ובכללן העבירות מושא כתב האישום, הן עבירות בעלת אופי כלכלי. צודקת המערערת בטענתה כי במרבית המקרים מבצעי עבירות אלה הם אנשים נורמטיביים. עם זאת, בשים לב לאופיין הכלכלי, הן מחייבות ככלל הרשעה וענישה מוחשית בעלת אופי כלכלי. ענישה ללא הרשעה פוגעת באפשרות להשיג את התכלית העומדת בבסיס העבירות הללו, שהיא לעקור מן

השורש את התופעה הפסולה של העסקת עובדים זרים ללא היתר, ובניגוד ליתר הוראות החוק. מקובלת עלינו טענת המערערת בהקשר זה, לפיה, בשל אופיין ותוצאותיהן של העבירות הכלכליות כפי שנקבעו בחוק עובדים זרים, יש להיזהר במתן משקל יתר לעברם הנקי ואורחות חייהם הנורמטיביים של מי שמואשם בהן, ומנגד, על מנת להבטיח את עקרון אחידות הענישה ואת שיקולי ההרתעה והגמול, יש ליתן משקל רב יותר לאופיין של העבירות, נסיבותיהן ותוצאותיהן. יפים לענייננו כאן דברי השופטת (כתוארה אז) נאור בפרשת מצרפס, בהתייחסה לטענות דומות לביטול הרשעה בקשר לעבירות על חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, וכך בלשונה:

'המורשעים בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים הם לעתים מזומנות אנשים נורמטיביים בכל תחום אחר וחסרי הרשעות בפלילים. ככלל, הימנעות מהרשעה ב-כגון דא, יש בה משום "איתות" שלילי לציבור. איתות כזה אינו עולה בקנה אחד עם הצורך להחדיר לתודעתם של מנהלי עסקים שעבירות על חוק ההגבלים העסקיים עבירות 'רגילות' הן, שכלל יש להרשיע בגינן.

... עם זאת אין לקבוע כלל שלפיו לעולם יימנע בית-המשפט מביטול הרשעה בעבירה על חוק ההגבלים העסקיים ... בית-המשפט חייב תמיד, כשהוא מתבקש לבטל הרשעה, להפעיל את שיקול-דעתו ולשקול את כל נסיבות העניין' (ע"פ 1042/03 מצרפס שותפות מוגבלת בע"מ (1974) נ' מדינת ישראל, פד"י נח(1) 721, 730-731 (2003)).

הנה כי כן, בביטול הרשעה בנסיבות מעין אלה, בהן המורשעים הם אנשים נורמטיביים בכל תחום אחר, יש משום מסר שלילי, שאינו עולה בקנה אחד עם תכלית החקיקה, לעקור מן השורש את התופעה העבריינית האסורה, ובענייננו העסקת עובד זר ללא היתר כדין."

יפים דברים אלה גם לעניין העבירות בהן הורשע הנאשם.

לאחר בחינת טענות הצדדים וכלל החומר שבתיק, ועל יסוד אמות המידה שנקבעו בפסיקה כמפורט לעיל, אני קובע כי לא התקיימו במקרה הנדון נסיבות קיצוניות וחריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה.

אמנם נראה כי הנאשם הוא אדם נורמטיבי נעדר עבר פלילי ואלה לו העבירות הראשונות.

עם זאת, הנאשם לא הצביע על נימוק ממשי, חריג, קיצוני או מיוחד בעניינו; כאשר מנגד, אופיין של העבירות, ההיבט החברתי-כלכלי והשמירה על עקרונות השוויון בענישה וההרתעה אינו מצדיק במקרה דנן הימנעות מהרשעה.

"הרשעה - לעולם נושאת עמה תוצאות לוואי שאינן חלק מן הענישה הקונקרטית. עצם הכתמתו של אדם כעברין יש לה השלכות - מהן מובנות ומידיות ומהן שתבאנה לידי ביטוי בעתיד. הדוגמה המובהקת ביותר הינה היותה מחסום בפני לימודים או עיסוק בתחום מסוים, כאשר היבט זה אינו שונה באופיו מחסימת הקשרים עם משרד הביטחון שאליה מפנים מערערי טגר. תוצאות הלוואי - יכולות להיחשב כחלק מהענישה, והדעת נותנת כי במערך האיזונים שהוא חלק אינהרנטי מתהליך הענישה הם ישוקללו ויילקחו בחשבון." (ר' ע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל, מיום 21.10.07, ר' גם ע"פ (ארצי) 33112-09-15 מדינת ישראל נ' מרסי זלקינד, מיום 5.7.17).

לעניין מצבו הבריאותי של הנאשם, ללא ספק, מדובר בשיקול שבית הדין ישקול באופן משמעותי, בבואו לגזור את עונשו של הנאשם; אך אין מדובר בשיקול שיש לשקול לעניין ביטול הרשעה.

סוף דבר: לאור כלל הנימוקים שלעיל, דין הבקשה להידחות.

טיעונים לעונש, יישמעו במועד שכבר נקבע.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשע"ט, (01 ינואר 2019), בהעדר הצדדים.